KY Standards
Your home for Kentucky Academic Standards.

Karibu kwenye Darasa la 8!

Mwongozo wa Familia kwa Viwango vya Kitaaluma vya Kentucky

Mwongozo huu uliundwa ili kusaidia familia kuelewa *Viwango vya Kitaaluma vya Kentucky* na kuonyesha kile ambacho watoto watajifunza kufikia mwisho wa darasa la 8. Ala hii inatoa taarifa kuhusu mawazo na mastadi muhimu ambazo walimu wataanzisha katika hesabu, kusoma na kuandika, sayansi na masomo ya kijamii. Inajumuisha mifano inayowezekana ya kile wanafunzi wataombwa kufanya darasani, jinsi ya kumsaidia mtoto wako nyumbani, maswali unayoweza kumuuliza mwanafunzi wako wa darasa la 8 na maswali ambayo familia zinaweza kumuuliza mwalimu wa mtoto wao.

Mwongozo huu pia uliundwa ili kuwasaidia wazazi kuelewa jinsi wanavyoweza kufanya kazi na walimu kusaidia majifunzo ya mwanafunzi wao wa darasa la 8. Walimu na familia wanapofanya kazi pamoja ili kuwasaidia wanafunzi kufahamu *Viwango vya Kitaaluma vya Kentucky*, wanafunzi wanaweza kufaulu kwa kukuza ujuzi watakaohitaji maishani baada ya kuhitimu.

Ikiwa una maswali kuhusu maelezo haya au ikiwa mtoto wako anahitaji usaidizi wa ziada, tafadhali wasiliana na mwalimu wa mtoto wako.

Kwa nini Viwango vya Kitaaluma ni Muhimu?

Viwango vya Kitaaluma vya Kentucky ni muhimu kwa sababu vinasaidia kuhakikisha kwamba wanafunzi wote, haiduru wanaishi wapi au wanasoma shule gani, wana ujuzi wanaohitaji ili kupata maisha bora ya baadaye. Viwango vinawakilisha lengo au matokeo ya eneo la somo (kama vile hesabu, kusoma na kuandika, sayansi na masomo ya kijamii). Zinasaidia kuweka matarajio ya wazi na thabiti kwa kile ambacho wanafunzi wanapaswa kujua na kuweza kufanya kuanzia shule ya chekechea hadi shule ya sekondari. Viwango si mtaala na havibainishi muundo wa mpango wa somo au jinsi vitengo vinapaswa kupangwa. Maamuzi ya jinsi bora ya kuwasaidia wanafunzi kufikia malengo katika viwango yanaachiwa wilaya ya shule za mitaa na walimu.

Viwango vimepangwa vipi?

Viwango vya Kitaaluma vya K*entucky* vimepangwa tofauti kulingana na eneo la maudhui. Baadhi ya *Viwango vya Kitaaluma vya Kentucky* yamepangwa darasa kwa darasa, pale nyingine zikiwekwa katika viwango kadhaa vya darasa, kama vile "shule ya sekondari" kwa darasa 9-12. Katika masomo yote, viwango vinaonyesha kile ambacho wanafunzi wanapaswa kujifunza na kuweza kufanya, lakini si jinsi uzoefu huo wa kujifunza unapaswa kutengenezwa au ni nyenzo gani zinafaa kutumia. Kwa maelezo zaidi kuhusu *Viwango vya Kitaaluma vya Kentucky* tembelea https://kystandards.org/ ili kusoma viwango kamili na kupata nyenzo zinazohusiana na viwango.

Hesabu Katika Darasa la 8

Muhtasari:

Wakati wa darasa la 8, wanafunzi watakuza uwezo wa kutatua milinganyo ya mstari kwa kigezo kimoja. Mtoto wako ata:

- Tumia aljebra kutafuta fedha za kibinafsi na kufanya maamuzi ya biashara;
- Chunguza hali za mstari kwa kina sana, ikijumuisha kutumia takwimu kama zana ili kuona kama kuna uhusiano wa kimstari kati ya vigezo viwili; na
- Chunguza miunganisho kati ya mawazo ya kijiometri na aljebra wanafunzi wanapoletwa kwa fomyula za kawaida, kama vile Nadharia ya Pythagora.

Mifano ya Kazi ya Mtoto Wako Shuleni:

• Kutatua mifumo ya milinganyo miwili ya kimstari na kuhusisha mifumo hiyo na jozi za mistari ambayo ama inakatiza, kamwe haiingiliani au ni laini moja;
• Kushika fikra ya shughuli kama kanuni inayopeana kila pembejeo mazao moja kabisa;
• Kutumia mawazo kuhusu umbali na pembe ili kubainisha jinsi wanavyofanya chini ya mabadiliko kama vile mizunguko au uakisi;
• Kutumia mawazo kuhusu ulinganifu na mfanano kuelezea, kuchanganua na kutatua matatizo yanayohusisha tarakimu za vipima viwili [2D]; na
• Kuelewa na kutumia Nadharia ya Pythagora kupata umbali kati ya pointi kwenye randa ya kuratibu.

Jinsi ya Kumsaidia Mtoto Wako Nyumbani:

• Ukienda kucheza mpira wa kutupa (bowling), zungumza na mtoto wako kuhusu gharama ya mara moja ya kukodisha viatu na gharama inayorudiwa ya kulipa kwa kila mchezo unaopigwa.
• Linganisha gharama zinazohusika katika kucheza mpira wa kutupa na kwenda kwenye mchezo wa kuteleza tena kulipa kiasi fulani kwa kila mtu anayeteleza.
• Tumia lugha ya “shughuli” ya kila siku, kama vile jinsi muda kwenye duka la mboga inavyoelekea kuhusiana na bidhaa ngapi unanunua au marafiki wangapi unaokutana nao.
• Jadili istilahi zinazomaanisha kitu maalum katika hesabu ikilinganishwa na jinsi tunavyozitumia katika mazungumzo ya familia, kama vile yanayofanana, tafsiri, uakisi, mgeuzo, mfumo, asili na tofauti.

Maswali Unayoweza Kumuuliza Mtoto Wako:

• Je, ungependa kuanza na $50 na kuokoa $5 kwa wiki kwa mwaka mmoja au kuanzia $0 na kuokoa $7 kwa wiki kwa mwaka mmoja?
• Ni wakati gani ambapo chaguo moja linakuwa bora zaidi kuliko lingine? Je, kuna hali zozote ambazo zinaweza kukuongoza kuchagua chaguo jingine?

Maswali Unayoweza Kumuuliza Mwalimu wa Mtoto Wako:

• Unafikiri ni nini kinachompa mtoto wangu shida zaidi? Je, ninaweza kumsaidiaje kuboresha eneo hili?
• Mtoto wangu anapaswa kutumia muda gani kufanya kazi za nyumbani kila usiku?
• Je, kuna zana zozote (nyenzo, tovuti, video, n.k.) tunazoweza kutumia nyumbani kwa usaidizi?
• Je, tunawezaje kufikia Desmos? (Desmos ni kikokotoo cha mtandaoni ambacho wanafunzi wataweza kufikia wakati wa tathmini zijazo.) Je, kuna vipengele vyovyote ambavyo tunafaa kutumia nyumbani kusaidia ujifunzaji darasani?

• Ninaweza kufanya nini ili kumwandaa mtoto wangu kwa ajili ya shule ya sekondari?
• Mtoto wangu atakuwa anajifunza nini mwaka huu? Je, ninawezaje kusaidia maendeleo yake katika eneo hilo?

Kusoma na Kuandika Katika Darasa la 8

Muhtasari:

Wakati wa darasa la 8, wanafunzi watapewa zana za kuwa wasomaji na waandishi mahiri. Mtoto wako ata:

- Soma aina mbalimbali za maandishi – kama vile vitabu, mashairi, hadithi na makala – katika maandishi na maandishi kidijitali kutoka kwa tamaduni na nyakati mbalimbali kuhusu mada mbalimbali;
- Tumia nyenzo za kuchapisha na zisizo za kuchapisha kuandika bidhaa za kubishana, za habari na masimulizi ili kuwa wawasiliani wafaafu na huru;
- Kuza ujuzi wa sarufi ya Kiingereza na msamiati mpana;
- Chambua jinsi waandishi wanavyotumia maneno, miundo na ushahidi kwa madhumuni mbalimbali; na • Fikiri kwa kina na kwa uchanganuzi ili kuwa wanafunzi huru, mahiri na wanafunzi wa maisha yote.

Mifano na Kazi ya Mtoto Wako Shuleni:

• Kuunganisha maandishi ya kisasa na ya jadi, kama vile hadithi fupi inapowakumbusha wasomaji kisasili cha kale, hadithi ya kidini au kazi za kimapokeo kama hekaya (ngano);
• Kusoma makala na hotuba juu ya mada hiyo hiyo na kutafuta mahali zinapotofautiana juu ya ukweli, tafsiri au mitazamo, na kugundua wakati ushahidi hauhusiani na dai;
• Kuandika hoja zinazoungwa mkono na ukweli na hoja zenye mantiki. Kukiri kuwa kuna upande mwingine wa suala hilo na toa ushahidi kuthibitisha kuwa ni makosa; na
• Kutumia masimulizi au hadithi kama usaidizi katika aina nyinginezo za uandishi.

Jinsi ya Kumsaidia Mtoto Wako Nyumbani::

• Weka vitabu, majarida na magazeti yanapatikana nyumbani kwako.
• Tembelea maktaba ya eneo lako ili kuona ni nyenzo na programu zipi zinazopatikana kwa ajili ya mtoto wako.
• Tenga wakati wa kujadili matukio katika familia yako na matukio ya sasa.

Maswali Unayoweza Kumuuliza Mtoto Wako:

• Je, maandishi (kitabu, filamu, kipindi cha televisheni, makala ya gazeti, filamu, programu za habari au biashara) yanatuma ujumbe gani kwako? Je, unaamini ujumbe huo? Kwa nini?
• Je, mwandishi alichaguaje maneno fulani kuathiri jinsi unavyofikiri au unavyohisi kuhusu mada?
• Je, unawezaje kupinga taarifa ambayo mwandishi aliwasilisha? Je, ungetumia ushahidi gani kubishana naye?
• Je! hadithi zinatumika vipi katika matangazo ya biashara? Sehemu za habari? Makala za magazeti? Kurasa za wavuti?

Maswali Unayoweza Kumuuliza Mtoto Wako:

• Je, tunawezaje kufanya mazoezi ya kusoma kwa makini, kutazama na majadiliano nyumbani?
• Ninawezaje kumsaidia mtoto wangu kukua kama msomaji na mwandishi?
• Tunaweza kutumiaje mapendezi yake kuhimiza kusoma na kuandika nyumbani?
• Je, tunawezaje kufanya mazoezi ya kujadili madai na kanusho kuhusu mada?

Sayansi Katika Darasa la 8

Muhtasari:

Wakati wa darasa la 8, mtoto wako ataunda miunganisho ya kina kati ya dhana aliyojifunza katika darasa la K-7, kama vile kukusanya ushahidi na kutoa hitimisho, kuelewa uhusiano kati ya vitu na kufikiri kwa kina ambayo yanasababisha kubuni masuluhisho madhubuti ya matatizo. Mtoto wako ata:

- Shiriki katika uzoefu unaounganisha uelewa wao kuhusu maisha, dunia na nje ya anga, na dhana za sayansi ya fizikia zinazopatikana katika darasa la 6 na 7;
- Chambua na kufasiri data ili kuchunguza ulimwengu asilia na masuluhisho ya matatizo;
- Elewa kuwa kuna dhana mtambuko kama vile ruwaza au teknoljia ambayo inaweza kutumika kama zana katika kila somo la sayansi ili kutabiri matukio katika mifumo asilia; na
- Zingatia au tumia kanuni za usanifu wa uhandisi katika kipindi chote cha mafunzo, ikiwa ni pamoja na kuweza kutambua matatizo ya kila siku na kuzungumzia suluhisho inayowezekana

Mifano ya Kazi ya Mtoto Wako Shuleni:

- Kuunda hoja inayoungwa mkono na ushahidi wa jinsi ongezeko la idadi ya watu na matumizi ya maliasili yanaathiri mifumo ya Dunia;
- Kuchambua na kufasiri data katika rekodi ya visukuku inayoandika kuwepo, utofauti, kutoweka na mabadiliko ya aina za maisha katika historia ya maisha duniani;
- Kukusanya na kusanisi taarifa kuhusu teknolojia ambazo zimebadilisha jinsi wanadamu wanavyoathiri urithi wa sifa zinazohitajika katika viumbe; na
- Kuchagua muundo wa daraja ambao unalingana vyema na ujuzi wao wa kisayansi kuhusu nguvu na kujaribu muundo wao uliochaguliwa.

Jinsi ya Kumsaidia Mtoto wako Nyumbani:

- Angalia na uchunguze jinsi wanadamu wanavyoathiriana na mazingira katika jamii lako hapo zamani na sasa.
- Tembelea jumba la makumbusho la historia asilia karibu na nyumbani kwako ili ujifunze kuhusu jinsi maisha ya mimea na wanyama yamebadilika kadiri muda unavyopita.

Maswali Unayoweza Kumuuliza Mtoto Wako:

- Je, wanadamu wanaathiriana na mazingira?
- Je, ni jambo gani unalochunguza?
- Je, ni aina gani za data unazokusanya ili kusaidia kueleza jambo hili?
- Je, unatatua matatizo ya aina gani? Je, utafiti umekusaidiaje kupata jibu?

Maswali Unayoweza Kumuuliza Mwalimu wa Mtoto Wako:

- Ni aina gani ya matukio yanayochunguzwa?
- Ni kwa jinsi gani wanafunzi wanaulizwa kujumuisha ushahidi katika maelezo na hoja zao?
- Je, kusoma na kuandika na hesabu vinaletwa vipi katika mafundisho ya sayansi?

Masomo ya Kijamii Katika Darasa la 8

Muhtasari:

Katika darasa la 8, wanafunzi watchunguza jinsi migogoro na maelewano yalivyoathiri uanzilishi na maendeleo ya Marekani kati ya 1600 na 1877 katika Enzi ya Ukoloni, Kipindi cha Mapinduzi, Jamhuri ya Mapema, Upanuzi wa Magharibi, Vita vya Wenyewe kwa Wenyewe, na Ujenzi Upya. Mtoto wako ata:

- Chambua jukumu la raia katika mfumo wa kisiasa wa Marekani, kwa kuzingatia ufafanuzi wa nani ni raia, upanuzi wa ufafanuzi wa muda na mabadiliko ya ushiriki baada ya muda;
- Tambua athari za uanuwai nchini Marekani kwa kuzingatia mitazamo mingi;
- Eleza jinsi miunganisho ya kimataifa yalivyoathiri utamaduni, matumizi ya ardhi na biashara nchini Marekani; na
- Eleza nafasi ya kubadilisha mitazamo ya kisiasa, kijamii na kiuchumi ilyokuwa ya makundi mbalimbali ya watu.

Mifano ya Kazi ya Mtoto Wako Shuleni::

- Kuunda madai na hoja ambazo zinatokana na utafiti na kujumuisha mitazamo mingi;
- Kuelezea uhusiano kati ya shirikisho na serikali za mitaa, majimbo na kitaifa;
- Kufasiri jinsi mambo ya kisiasa, kimazingira, kijamii na kiuchumi yalivyosababisha uhamiaji wa kulazimishwa na wa hiari nchini Marekani; na
- Kufafanua mifano ya mabadiliko ya kisiasa, kijiografia, kijamii na kiuchumi na uthabiti katika maeneo tofauti ya Marekani.

Jinsi ya Kumsaida Mtoto Wako Nyumbani:

- Mtie moyo mtoto wako aulize maswali. Anapouliza maswali, badala ya kutoa majibu mara moja, pendekeza afikirie mahali ambapo jibu linaweza kupatikana.
- Mtie moyo mtoto wako asome maandishi yasiyo ya kubuni, kama vile makala na wasifu.
- Mhimize mtoto wako kutathmini ripoti za habari za tukio moja kutoka vyombo vingi vya habari.
- Tembelea makumbusho ya ndani, maktaba na jamii za kihistoria na utafute maelezo kuhusu jinsi matukio ya mapema ya kihistoria ya Marekani yaliathiri eneo lako.
- Onyesha mfano wa ushiriki wa raia kwa kutafiti wagombeaji kabla ya kupiga kura, kujaza hati za sensa kama familia na kushiriki katika matukio ya ndani.

Maswali Unayoweza Kumuuliza Mtoto Wako::

- Je, matukio katika historia ya awali ya Marekani yaliathiri vipi Kentucky?
- Je, uchaguzi wa Waamerika wa mapema ulibadilishaje historia ya taifa? historia ya Kentucky?
- Je, Waamerika wanaafikiana kwa ufanisi vipi na ni baadhi ya maafikiano gani yaliyoathiri taifa?

Maswali Unayoweza Kumuuliza Mwalimu wa Mtoto Wako:

- Ni nyenzo gani tunaweza kutumia kuchunguza mitazamo mingi juu ya matukio ya sasa?
- Ni vitabu gani au nyenzo gani za mtandaoni zingeweza kusaidia kile unachofundisha darasani?
- Ni matukio gani ya sasa ambayo mtoto wangu anapaswa kujua zaidi?